

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL PLOIEȘTI
- SECȚIA I CIVILĂ -

Dosar nr.

ÎN CHEIERE

Ședința publică din data de 27 septembrie 2018

Președinte - GV.....

Judecător - GMI.....

Grefier - CG.....

Pe rol fiind soluționarea apelului declarat de contestatorul, cu domiciliul în, împotriva sentinței civile nr. pronunțată la de Tribunalul, în contradictoriu cu intimatele *Casa Județeană de Pensii*, cu sediul în și *Casa Națională de Pensii Publice*,

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 13 septembrie 2018, susținerile părților fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, ce face parte integrantă din prezenta, când, având nevoie de timp pentru studierea actelor și lucrărilor dosarului, Curtea a amânat pronunțarea pentru astăzi, data de mai sus, iar după deliberare a pronunțat următoarea soluție:

CURTEA,

Expunerea succintă a litigiului și a faptelor pertinente:

Prin *cererea* înregistrată pe rolul Tribunalului sub nr., contestatorul a chemat în judecată intimatele Casa Județeană de Pensii și Casa Națională de Pensii Publice, solicitând instanței ca, prin hotărârea ce se va pronunța, să se dispună obligarea Casei Județene de Pensii Prahova să recalculeze pensia, valorificând salariile brute, așa cum rezultă din adeverința nr. eliberată de, depozitarea arhivei, începând cu luna următoare depunerii cererii la aceasta, anularea deciziei emise de Casa Județeană de Pensii, iar în situația în care, pe parcursul judecății, Casa Națională de Pensii emite hotărâre de respingere, contestatorul a înțeles să solicite și anularea acesteia.

După analizarea actelor și lucrărilor dosarului, Tribunalul, prin sentința civilă nr. din, pentru considerentele ce sunt expuse în cuprinsul acesteia, a respins contestația, ca fiind neîntemeiată, iar împotriva acestei sentințe a formulat apel contestatorul, criticând-o pentru nelegalitate, susținând în esență că adeverința prezentată conține salariul brut ce reprezintă toate veniturile brute din muncă, constând din salariul de baza, precum și din adaosurile salariale corespunzătoare cu munca prestată, pe când în carnetul de muncă este consemnat doar salariul tarifar.

Conform prevederilor legale, art. 165 din legea 263/2010, la determinarea punctajelor lunare se utilizează salariile brute (adică toate veniturile brute din muncă, constând din salariul de baza, precum și din adaosurile salariale corespunzătoare cu munca prestată) și nu doar salariul de încadrare (respectiv suma înscrisă în contractul individual de muncă, fără sporuri, alte indemnizații sau adaosuri).

Ulterior, apelantul – contestator a depus la dosar cerere prin care a solicitat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul disp. art. 520 Cod pr. civilă referitor la următoarea chestiune de drept: lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 165 din Legea nr. 263/2010, raportat la principiul contributivității - potrivit art. 165 alin. (1)- (3) din Legea nr. 263/2010, la determinarea punctajelor lunare, pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001, se utilizează salariile brute sau nete, după caz, în conformitate cu modul de înscriere a acestora în carnetul de muncă, sporurile cu caracter permanent care, după data de 1 aprilie 1992, au făcut parte din baza de calcul al pensiilor conform legislației anterioare și care sunt înscrise în carnetul de muncă sau sunt dovedite cu adeverințe eliberate de unități, conform legislației în vigoare.

Analiza admisibilității sesizării:

Potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, *dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constată că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.*

Conform art. 520 alin. 1 și 2 din același normativ, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție se face de către completul de judecată după dezbateri contradictorii, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 519, prin încheiere care nu este supusă niciunei căi de atac. Dacă prin încheiere se dispune sesizarea, aceasta va cuprinde motivele care susțin admisibilitatea sesizării potrivit dispozițiilor art. 519, punctul de vedere al completului de judecată și al părților, iar prin încheiere cauza va fi suspendată până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.

Din cuprinsul prevederilor legale enunțate anterior se desprind condițiile de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, condiții care trebuie să fie întrunite în mod cumulativ, după cum urmează: existența unei cauze aflate în curs de judecată; instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță; cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza în ultimă instanță; soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere; chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă; chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

Procedând la analiza asupra admisibilității sesizării, se constată că primele trei condiții sunt îndeplinite, întrucât Curtea de Apel Ploiești este legal investită cu soluționarea unei cereri de apel, într-un litigiu având natura juridică a asigurărilor sociale, ceea ce conferă competență exclusivă, în primă instanță, tribunalului, conform art. 153 și 154 din Legea 263/2010, iar hotărârile pronunțate de tribunal sunt supuse numai apelului conform art. 155 din legea nr.263/2010, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție realizându-se de un complet din cadrul Curții de Apel Ploiești, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță.

Pe de altă parte condiția de admisibilitate referitoare la caracterul esențial al chestiunii de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei pendinte este îndeplinită, întrucât, soluționarea pe fond a prezentului dosar (respectiv luarea în considerare la calculul pensiei a salariului tarifar de încadrare menționat în carnetul de muncă sau a salariului brut menționat în adeverința doveditoare), depinde de chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită, respectiv să se stabilească interpretarea noțiunii de *salariu brut sau net după caz, în conformitate cu modul de înscriere a acestora în carnetul de muncă*”, prin raportare la actele normative ce reglementau modul de întocmire a carnetului de muncă și care stabileau că în acesta se înscrie retribuiția tarifară de încadrare.

Curtea apreciază că este îndeplinită și condiția noutății, întrucât asupra acestei probleme de drept nu a fost identificată, jurisprudență care să prezinte caracterul unei practici judiciare conturate și constante astfel încât mecanismul cu funcție de prevenție al hotărârii prealabile să fie înlăturat.

Astfel, ca urmare a verificărilor efectuate din oficiu asupra acestui aspect rezultă că la nivelul Curții de Apel Ploiești există practică neunitară, în sensul că unele completuri admit acțiunile ce vizează valorificarea salariului brut, astfel cum este menționat în adeverința eliberată de angajator, chiar dacă acesta este diferit de salariul de încadrare menționat în carnetul de muncă, pe când alte completuri resping asemenea cereri, motivat de împrejurarea că adeverința în discuție nu cuprinde în realitate salariul brut de încadrare și nu atestă în mod separat sporurile incasate.

La nivelul Tribunalului București și Curții de Apel Pitești au fost evidențiate foarte multe hotărâri prin care asemenea acțiuni au fost admise, pe când la nivelul Curții de Apel București au fost cazuri în care asemenea acțiuni au fost respinse.

Pe de altă parte, la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție au fost pronunțate mai multe Decizii ce au statuat asupra preeminenței principiului contributivității în calcularea sau reclacularea pensiilor, cum ar fi *Decizia nr. 5/2010 privind examinarea recursului în interesul legii, decizia nr.19 din data de 17.10.2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.824 din data de 22.11.2011 sau decizia nr.19/10.12.2012, pronunțată de Înalta Curte de Casație în recurs în interesul legii*, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr.51 din data de 23.01.2013.

De asemenea, prin *Decizia nr. 84/2017, invocată de intimata Casa Județeană de Pensii în apărarea sa*, Înalta Curte de Casație și Justiție a respins, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Galați - Secția conflicte de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 857/113/2016, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la modul de interpretare și aplicare a prevederilor art. 165 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, raportat la *principiul contributivității* reținut în considerentele Deciziei nr. 5 din 20 septembrie 2010, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secțiile Unite, și ale deciziilor nr. 19 din 17 octombrie 2011 și nr. 19 din 10 decembrie 2012, pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii, în situația în care veniturile realizate de salariat în perioada anterioară anului 2001 sunt mai mici decât salariile înscrise în carnetul de muncă.

Curtea de Apel constată că aceste aspecte nu au legătură cu cauza- în speță fiind cert că adeverințele de acest gen cuprind salariul brut mai mare decât cel de încadrare menționat în carnetul de muncă.

Având în vedere că asupra interpretării art. 165 din legea 263/2010 prin prisma principiului contributivității deja s-a statuat, dar și față de modalitatea de redactare a problemei de drept supuse dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție și a obiectului cererii de chemare în judecată și a considerentelor cererii de apel, Curtea apreciază că se impune reformularea întrebării cu care se solicită investirea ÎCCJ.

Astfel, se constată că, *nu a făcut obiectul analizei instanței supreme determinarea noțiunii de salariu brut sau net, după caz, menționat de art. 165 din Legea 263/2010.*

Acesta face vorbire despre valorificarea, pentru diferite perioade, a salariilor brute, respectiv nete, *astfel cum au fost menționate în carnetele de muncă* (o dispoziție identică regăsiindu-se în art. 164 din Legea nr. 19/2000), cu toate că nu exista o astfel de distincție, respectiv nu subzista noțiunea de salariu "brut" sau "net" în legislația care reglementa modul de întocmire a carnetului de muncă și care stabilea că în acesta se înscrie *retribuția tarifară de încadrare*.

În carnetele de muncă ale salariaților a fost menționat, de regulă, pentru perioada anterioară anului 2001, salariul tarifar de încadrare, iar nu valoarea reală, primită în mod concret de către salariați, de foarte multe ori, salariul tarifar de încadrare, menționat în carnetele de muncă, nereprezentând venitul încasat, în realitate, de către salariat.

Având în vedere practica existentă atât la nivelul Curții de Apelcât și la nivelul altor instanțe din țară cu privire la această problemă de drept, cât și împrejurarea că ea nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor, consultate la data sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, Curtea apreciază că este îndeplinită condiția nouității.

Se apreciază că este îndeplinită și condiția ca problema în discuție să comporte o anumită dificultate de natură să impună o interpretare cu caracter unificator, având în vedere atât soluțiile diferite pronunțate până în prezent cât și dificultatea de interpretare a art. 165 din legea 263/2010 raportat la actele normative ce reglementau înscrierile în carnetul de muncă, la care chiar legiuitorul face referire.

Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept;

În ceea ce privește punctul de vedere exprimat de către părți, acesta reiese din cererile depuse de aceștia la dosar și susținerile orale.

Apelantul reclamant a apreciat sunt întrunite dispozițiile art. 519 C.pr.civ și 520 C.pr. civ., întrucât această chestiune de drept este formulată în legătură cu o cauză aflată pe rolul Curții de Apel Ploiești, lămurirea chestiunii de drept este determinanta în ceea ce privește soluționarea pe fond a cauzei pendinte, asupra unei asemenea probleme de drept nu s-a statuat de către Înalta Curte de Casație și Justiție și nici nu a făcut obiectul unui recurs în interesul legii.

Pe fondul propriu-zis al problemei de drept apelantul pârât a învederat că în carnetul de muncă sunt înscrise salariile tarifare și nu salariile brute.

Salariul tarifar reprezintă salariul de încadrare/de bază, respectiv suma înscrisă în contractul individual de muncă, fără sporuri, alte indemnizații sau adaosuri.

Salariul brut reprezintă toate veniturile brute din muncă, constând din salariul de bază, precum și din adaosurile salariale corespunzătoare cu munca prestată.

Conform art. 165 din Legea nr.263/2010: *La determinarea punctajelor lunare, pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001, se utilizează salariile brute sau nete, după caz, în conformitate cu modul de înscriere a acestora în carnetul de muncă, astfel: a) salariile brute, până la data de 1 iulie 1977; b) salariile nete, de la data de 1 iulie 1977 până la data de 1 ianuarie 1991; c) salariile brute, de la data de 1 ianuarie 1991.*

(2) La determinarea punctajelor lunare, pe lângă salariile prevăzute la alin. (1) se au în vedere și sporurile cu caracter permanent care, după data de 1 aprilie 1992, au făcut parte din baza de calcul a pensiilor conform legislației anterioare și care sunt înscrise în carnetul de muncă sau sunt dovedite cu adeverințe eliberate de unități, conform legislației în vigoare

Atât timp cât art. 165 din Legea nr. 263/2010 prevede în mod expres că, la determinarea punctajelor lunare, se utilizează salariile brute până la 1 iulie 1977 și după 1 ianuarie 1991, consideră că recalcularea drepturilor de pensie trebuie făcută prin valorificarea salariilor brute, astfel cum au fost menționate de angajator.

Conform prevederilor legale, la determinarea punctajelor lunare se utilizează *salariile brute* (adică toate veniturile brute din muncă, constând din salariul de bază, precum și din adaosurile salariale corespunzătoare cu munca prestată), însă intimata invocă faptul că trebuie luat în calcul *salariul de încadrare* (respectiv suma înscrisă în contractul individual de muncă, fără sporuri, alte indemnizații sau adaosuri).

În opinia contestatorului, i s-a încălcat dreptul de acordare a pensiei stabilit în baza principiului contributivității, prin nevalorificarea tuturor drepturilor salariale pentru care salariatul și/sau angajatorul au achitat statului contribuții de asigurări sociale ce trebuie să se reflecte în cuantumul pensiei.

Legea este aplicată în baza principiului contributivității, astfel că orice element al salariului efectiv încasat pe parcursul întregului stagiu de cotizare pentru care salariatul și/sau angajatorul au achitat statului contribuții de asigurări sociale trebuie să se reflecte în cuantumul pensiei.

Cuquantumul pensiei, stabilit potrivit principiului contributivității, este un drept câștigat. Prin sumele plătite sub forma contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale, persoana în cauză, practic, și-a câștigat dreptul de a primi o pensie în cuantumul rezultat prin aplicarea principiului contributivității. Astfel, contributivitatea, ca principiu, este de esența dreptului la pensie.

Înalta Curte a statuat că sistemul public de pensii instituit prin Legea nr. 19/2000 și consolidat prin Legea nr. 263/2010 are la bază principiul contributivității, iar aplicarea acestui principiu impune luarea în calcul a sporurilor și veniturilor suplimentare utilizate la determinarea punctajelor medii anuale pentru perioadele anterioare Legii nr. 19/2000, în măsura în care acestea au făcut parte din baza de calcul al pensiilor, au fost înregistrate în carnetul de muncă sau rezultă din adeverință, conform legislației în vigoare, și s-a plătit contribuția pentru asigurări sociale.

Apreciază că interpretarea noțiunii de salariu brut sau net, după caz, așa cum este aceasta este prevăzută de art. 165 din Legea nr. 263/2010, nu este identică cu salariul tarifar care reprezintă salariul de încadrare/de bază, respectiv suma înscrisă în contractul individual de muncă, fără sporuri, alte indemnizații sau adaosuri.

În realitate, salariul brut reprezintă toate veniturile brute din muncă, constând din salariul de bază, precum și din adaosurile salariale corespunzătoare cu munca prestată, or art. 165 din legea 263/2010 prevede în mod expres că la determinarea punctajelor lunare, se utilizează salariile brute, nu tarifare.

Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept reprezintă un mecanism de asigurare a practicii judiciare unitare, menit să preîntâmpine apariția unei practici neunitare în aplicarea și interpretarea legii de către instanțele judecătorești și apreciază că este necesară în prezenta speță.

Punctul de vedere formulat de Casa Județeană de Pensiiși Casa Națională de Pensii Publice, cu privire la cererea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, formulată în

cauză și întemeiată pe dispozițiile art.520 Cod proc. Civ., deși nu a fost formulat în scris, rezultă din susținerile orale dar și din cuprinsul întâmpinărilor depuse la dosar.

Acestea au solicitat respingerea ca inadmisibilă a cererii de sesizare a ÎCCJ, întrucât asupra acestei chestiuni ÎCCJ s-a pronunțat prin Decizia 84/20.11.2017.

Pe cale de întâmpinare s-a susținut că salariile brute menționate în adeverințele anexate de reclamant nu reprezintă salarii brute, așa cum prevede art. 165 din Legea nr. 263/2010, deși ele sunt consemnate ca atare la rubrica salariu brut.

Ele nu conțin salarii brute în sensul dispozițiilor legale menționate anterior (salariu tarifar de încadrare și sporuri cu caracter permanent), ci venituri brute realizate, pentru a căror valorificare nu există temei legal.

Prin urmare, înscrierile din carnetul de muncă au fost efectuate cu respectarea întocmai a dispozițiilor legale, iar la stabilirea pensiei de asigurări sociale a reclamantului au fost luate în calcul, în mod corect și legal, salariile lunare/brute înscrise în acest document, neexistând temei legal pentru valorificarea salariilor brute realizate prevăzute în adeverințele mai sus menționate.

Astfel, intimamentele au solicitat să se observe că, în astfel de cazuri sumele consemnate în carnetul de muncă sunt mai mici decât cele din adeverințe, care nu conțin salarii brute în sensul dispozițiilor legale menționate anterior (salariu tarifar de încadrare și sporuri cu caracter permanent), ci venituri brute realizate a căror componentă nu este cunoscută și care diferă de la lună la lună, pentru a căror valorificare nu există temei legal.

În plus, în sprijinul celor arătate, intimamentele au solicitat să fie avute în vedere și prevederile art. 124 alin. (1) din HG nr. 257/2011, prin care se stabilește modul de întocmire a actelor de vechime în muncă prevăzute de lege, altele decât carnetul de muncă: *(1) În situația prezentării și a altor acte de vechime în muncă prevăzute de lege, pentru perioadele menționate la art. 16 lit. a) din lege, acestea vor cuprinde obligatoriu cel puțin următoarele elemente: a) denumirea angajatorului; b) datele de identificare a persoanei; c) perioada în care s-a lucrat, cu indicarea datei de începere și de încetare a raportului de muncă; d) menționarea temeiului legal în baza căruia a avut loc încadrarea; e) funcția, meseria sau specialitatea exercitată; f) salariul tarifar de încadrare; g) denumirea sporurilor cu caracter permanent, procentul sau suma acordată; h) perioada în care a primit sporul și temeiul în baza căruia s-a acordat. (2) Actele vor avea număr și dată de înregistrare, ștampila unității emitente, precum și semnătura celui care angajează unitatea sau a persoanei delegate în acest sens de conducerea unității.*

Așa cum rezultă din textul legal la stabilirea pensiei se utilizează salariul și nu venitul.

Prin urmare, pe lângă salariile de încadrare înscrise în carnetele de muncă, reclamantul a beneficiat și de alte sume (a căror componentă nu este cunoscută și care diferă de la lună la lună) reprezentând venituri brute realizate.

Totodată, intimamentele au solicitat să se observe că adeverințele de acest gen nu îndeplinesc condițiile de întocmire, respectiv nu se menționează actele normative în baza cărora au fost acordate aceste venituri, caz în care instituția intimată, în mod corect și legal, nu a avut în vedere aceste sume.

De asemenea, prin dispozițiile art. 165 din Legea nr. 263/2010, se stabilește că "la determinarea punctajelor anuale, până la intrarea în vigoare a prezentei legi, se utilizează salariile brute sau nete, după caz, în conformitate cu modul de înregistrare a acestora în carnetul de muncă".

Așa cum rezultă din textul legal, la stabilirea pensiei se utilizează salariul și nu venitul.

Certificatul anexat de către reclamant nu conține salarii brute în sensul dispozițiilor legale menționate anterior, (salariu tarifar de încadrare și sporuri cu caracter permanent), ci venituri realizate.

Prin urmare, la stabilirea pensiei se vor utiliza numai acele adeverințe întocmite potrivit legii, care conțin sporuri reglementate de lege și care pot fi utilizate la stabilirea pensiei.

Norme de drept a căror interpretare se solicită și dispoziții relevante în speță:

Completul de judecată apreciază că trebuie să fie analizate următoarele dispoziții:

1. Art. 165 din legea 263/2010,

(1) La determinarea punctajelor lunare, pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001, se utilizează salariile brute sau nete, după caz, în conformitate cu modul de înscriere a

acestora în carnetul de muncă, astfel:

- a) salariile brute, până la data de 1 iulie 1977;*
- b) salariile nete, de la data de 1 iulie 1977 până la data de 1 ianuarie 1991;*
- c) salariile brute, de la data de 1 ianuarie 1991.*

(2) La determinarea punctajelor lunare, pe lângă salariile prevăzute la alin. (1) se au în vedere și sporurile cu caracter permanent care, **după data de 1 aprilie 1992**, au făcut parte din baza de calcul a pensiilor conform legislației anterioare și care sunt înscrise în carnetul de muncă sau sunt dovedite cu adeverințe eliberate de unități, conform legislației în vigoare.

(3) **Sporul de vechime care se utilizează la stabilirea punctajelor lunare este următorul:**

a) perioada 1 martie 1970-1 septembrie 1983:

- 3% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 5-10 ani;
- 5% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 10-15 ani;
- 7% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 15-20 ani;
- 10% pentru o vechime în muncă totală de peste 20 de ani;

b) perioada 1 septembrie 1983-1 aprilie 1992:

- 3% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 3-5 ani;
- 6% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 5-10 ani;
- 9% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 10-15 ani;
- 12% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 15-20 ani;
- 15% pentru o vechime în muncă totală de peste 20 de ani.

art. 1 alin.1, art. 2 alin.4 , art. 58 alin. 2 , art. 60¹ alin.1 lit. e și art. 61 alin.1 din Legea nr. 192/2006 .

Decretul nr. 92/1976 privind carnetul de munca, în vigoare de la 26 iulie 1976 până la 01 ianuarie 2011, fiind abrogat prin Codul Muncii din anul 2003 și înlocuit de Hotărârea nr. 500/2011

Art. 1. (1) Carnetul de munca este actul oficial prin care se dovedeste vechimea in munca, vechimea neintrerupta in munca, vechimea neintrerupta in aceeasi unitate, vechimea in functie, meserie sau specialitate, timpul lucrat in locuri de munca cu conditii deosebite, **retributia tarifară de incadrare si alte drepturi ce se includ in aceasta.**

Art. 11 al (2)

Actele pe baza carora se fac inscrieri in carnet, privind activitatea desfasurata, vor cuprinde: denumirea unitatii si perioada in care s-a lucrat, cu indicarea datei de incepere si de incetare a raportului de munca, precum si precizarea modului de incadrare - pe durata nedeterminata sau determinata, prin transfer in interesul serviciului sau la cerere -, in toate cazurile cu mentionarea temeiurilor legale pe baza carora a avut loc incadrarea, modificarea sau incetarea contractului de munca; de asemenea, in acte se vor mentiona si functia, meseria sau specialitatea exercitata, **retributia tarifară de incadrare, precum si alte drepturi ce se includ in aceasta** si, dupa caz, locurile de munca cu conditii deosebite care dau dreptul la incadrarea in grupele 1 si 2 de munca la pensie.

DECRET nr. 90 din 1 martie 1960 pentru modificarea Decretului nr. 256/1958 , cu privire la carnetul de munca

ART. 1 Decretul nr. 256 din 2 iunie 1958 , cu privire la carnetul de munca, publicat în Buletinul Oficial al Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Romine nr. 25 din 5 iunie 1958, se modifica și va avea următorul cuprins:

"Art. 1. - Carnetul de munca este act oficial și constituie documentul unic pentru care se dovedește activitatea și vechimea în munca a salariaților și a altor categorii prevăzute în Hotărârea Consiliului de Miniștri pentru stabilirea drepturilor ce decurg din acestea, inclusiv dreptul la pensie.

Legea salarizării nr. 14/1991, în vigoare de la 11 martie 1991 până la 28 februarie 2003.

Art. 1. (1) Pentru munca prestată în condițiile prevăzute în contractul individual de muncă, fiecare persoană are dreptul la un salariu în bani, convenit la încheierea contractului.

(2) Salariul cuprinde salariul de bază, adaosurile și sporurile la acesta.

Legea nr. 53 din 2003**Codul muncii , publicata in Monitorul Oficial nr. 72 din 5 februarie 2003**

Art. 160. Salariul cuprinde salariul de baza, indemnizatiile, sporurile, precum si alte adaosuri.

Ordinul nr. 680/2007 al Ministerului Muncii, Familiei și Egalității de Șanse**art. I pct. 7**

Prin sintagma „venit brut realizat lunar” se înțelege „ venitul brut în bani, achitat din fondul de salarii, reprezentând:

a) salariile de bază brute corespunzătoare timpului efectiv lucrat în program normal și suplimentar potrivit formei de salarizare aplicate, inclusiv indemnizațiile de conducere, salariile de merit, indexări, compensări și alte drepturi care, potrivit actelor normative, fac parte din salariul de bază;

b) sporurile, indemnizațiile și sumele acordate sub formă de procent din salariu ori sume fixe, indiferent dacă au caracter permanent sau nu, plătite pentru: condiții deosebite de muncă (condiții grele, periculoase, nocive, penibile); activitate desfășurată în mediul rural, în zone izolate; activitate desfășurată de nevăzători; munca prestată în schimbul de noapte; îndeplinirea unor sarcini, activități și responsabilități suplimentare funcției de bază; sporul de fidelitate și altele asemănătoare;

c) sumele plătite pentru timpul nelucrat (concedii de odihnă, indiferent de perioada efectuării, concedii de studii, zile de sărbători, zile de repaus săptămânal, concedii plătite pentru evenimente familiale deosebite, ziua profesiei, zile necesare instalării pe post în cazul transferului, întreruperi ale lucrului din motive neimputabile salariaților”.

Ordinul ministrului muncii, familiei și egalității de șanse nr.122/21.02.2008

potrivit căruia sintagma „venit brut realizat lunar” cuprinde: „a) salariile/indemnizațiile de bază brute corespunzătoare timpului efectiv lucrat în program normal și suplimentar potrivit formei de salarizare aplicate, inclusiv indemnizațiile de conducere, salariile de merit, indexări, compensări și alte drepturi care, potrivit actelor normative, fac parte din salariul de bază; b) drepturile de soldă lunară și alte drepturi acordate soldaților și gradaților voluntari; c) sporurile, indemnizațiile și sumele acordate sub formă de procent din salariu ori sume fixe, indiferent dacă au caracter permanent sau nu, plătite pentru: condiții deosebite de muncă (condiții grele, periculoase, nocive, penibile); activitate desfășurată în mediul rural, în zone izolate; munca prestată în schimbul de noapte; îndeplinirea unor sarcini, activități și responsabilități suplimentare funcției de bază; sporul de fidelitate și altele asemănătoare; d)...o) alte sume identificate conform art.55 alin.(1) și (2) din Codul Fiscal ca fiind forme de remunerație, acordate potrivit legii sau contractelor colective de muncă.”

Legea nr. 27/1966 privind pensiile de asigurari sociale de stat si pensia suplimentara, în vigoare de la 01 ianuarie 1967 până la 30 iunie 1977, fiind abrogată și înlocuită prin Lege 3/1977

Art. 5. Pentru stabilirea cuantumului pensiei se iau in considerare, dupa felul pensiei, urmatoarele elemente: a) vechimea in munca;

b) **salariul tarifar de incadrare**;

c) gradul de invaliditate si cauza care a provocat invaliditatea;

d) conditiile de la locul de munca.

Decretul nr. 389/1972 cu privire la contribuția pentru asigurările sociale de stat, în vigoare de la 01 ianuarie 1973 până la 31 martie 2001, fiind abrogat și înlocuit prin Legea 19/2000.

Art. 1. Unitățile socialiste de stat, organizațiile cooperatiste, alte organizații obștești, orice alte persoane juridice, precum și persoanele fizice, care folosesc personal salariat, sînt datoare să verse la bugetul asigurărilor sociale de stat, **o contribuție de 15% asupra cîștigului brut realizat de personalul lor salariat**, de persoanele care se califică la locul de muncă sau care urmează cursuri de perfecționare profesională, precum și asupra sumelor primite de ucenici, elevi ai școlilor profesionale, pe timpul cît fac practică în producție, indiferent de forma în care se realizează aceste venituri, de fondul din care se plătesc și de durata contractului de muncă. Pentru personalul român

salariat trimis în misiune permanentă în străinătate, unitățile socialiste de care aparțin sînt datoare să verse la bugetul asigurărilor sociale de stat o contribuție de 15% asupra salariului brut de încadrare în țară în lei.

Legea nr. 49/1992 privind modificarea și completarea unor reglementări din legislația de asigurări sociale

ART. 2 **Decretul nr.389/1972** cu privire la contribuția pentru asigurarile sociale de stat se modifica și se completează după cum urmează:

1. *Alineatul 1 al articolului 1 va avea următorul cuprins:*

" Pentru persoanele juridice și fizice care folosesc personal salariat, contribuția asigurarilor sociale de stat se stabilește diferențiat, astfel:

- 35% asupra **cistigului brut realizat de salariații încadrați în grupa I de muncă;**

- 30% asupra **cistigului brut realizat de salariații încadrați în grupa a II-a de muncă;**

- 25% asupra **cistigului brut realizat de celelalte categorii de salariați;**

- 15% asupra salariului brut primit, dar nu mai puțin decît salariul minim brut pe țară, în cazul personalului casnic angajat de persoane fizice pentru îngrijirea persoanelor în vîrstă, handicapatilor și a copiilor."

Legea nr. 3/1977 privind pensiile de asigurări sociale de stat și asistență socială, lege ce a fost abrogată la data de 31 martie 2001 de Legea 19/2000.

art. 1 . *Pensia se stabilește în raport de contribuția adusă de fiecare om al muncii la dezvoltarea societății, potrivit principiului socialist al retribuiri după cantitatea, calitatea și importanța socială a muncii și se diferențiază în funcție de vechimea în muncă, retribuiția avută și grupa de muncă*

art. 10 . **Retribuția tarifară**, care se ia ca bază de calcul la stabilirea pensiei, este media retribuțiilor tarifare lunare din 5 ani lucrați consecutiv, la alegere, din ultimii 10 ani de activitate, conform art. 21, media retribuțiilor tarifare lunare care se luau în considerare la calcularea pensiei fiind stabilită pe baza **retribuției tarifare de încadrare**, pentru cei retribuiți cu luna; **retribuției tarifare de încadrare**, corespunzătoare la 204 ore, pentru retribuiți cu ora, inclusiv pentru personalul care lucrează în acord; c) retribuției tarifare de calcul, pentru cei retribuiți cu cota procentuală; d) retribuției la care s-a plătit contribuția de asigurări sociale, pentru cei angajați la persoane fizice.

Legea nr. 49/1992 privind modificarea și completarea unor reglementări din legislația de asigurări sociale

ART. 3

Legea nr. 3 din 30 iunie 1977 privind pensiile de asigurari sociale de stat și asistenta sociala se modifica și se completează după cum urmează:

1. Articolul 10 va avea următorul cuprins:

"Art. 10 - Baza de calcul la stabilirea pensiei este media din 5 ani lucrați consecutiv, la alegere, din ultimii 10 ani de activitate, **a salariului de baza** și a următoarelor: - sporul de vechime în muncă; - sporul pentru lucrul în subteran, precum și pentru lucrul pe platformele marine de foraj și extractie; - indemnizația de zbor; - sporul pentru condiții grele de muncă; - sporul pentru lucrul sistematic peste programul normal; - sporul pentru exercitarea unei funcții suplimentare; alte sporuri cu caracter permanent prevăzute în contractele individuale de muncă, potrivit legii."

Prezentarea jurisprudenței proprii instanțe:

La nivelul Curții de Apel Ploiești o opinie a fost aceea în sensul că **dacă adevăratele depuse de reclamant la Casa de Pensii menționează că veniturile consemnate în acestea sunt salarii brute, ele trebuie luate în considerare, potrivit prevederilor art. 165 din Legea 263/2010** conform cărora, la determinarea punctajelor lunare, pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001, se utilizează salariile brute sau nete, după caz, în conformitate cu modul de înscriere a acestora în carnetul de muncă, astfel: a) **salariile brute, până la data de 1 iulie 1977;** b) **salariile nete, de la data de 1 iulie 1977 până la data de 1 ianuarie 1991;** c) **salariile brute, de la data de 1**

ianuarie 1991.

Pe de altă parte, s-a reținut că nu este aplicabil art. 124 alin. (1) din HG nr. 257/2011 care este incident *în situația prezentării și a altor acte de vechime în muncă prevăzute de lege întrucât adeverințele depuse de reclamantii nu sunt necesare dovedirii vechimii în muncă sau vechimii în serviciu realizată*, care a fost deja avută în vedere la stabilirea pensiei *ci pentru a dovedi veniturile necesare recalculării drepturilor de pensie*, potrivit art. 107 din legea 263/2010, art. 94 din legea 263/2010, și art. 96 din aceeași lege, potrivit căruia *punctajul anual al asiguratului se determină prin împărțirea la 12 a sumei punctajelor lunare realizate în anul calendaristic respectiv, iar punctajul lunar se calculează prin raportarea câștigului salarial brut/solda brută sau, după caz, a venitului lunar asigurat, care a constituit baza de calcul a contribuției de asigurări sociale, la câștigul salarial mediu brut din luna respectivă, comunicat de Institutul Național de Statistică.*

Ca atare, câtă vreme pentru perioadele prevăzute de art. 165 alin. 1 lit a și c adeverințele respectă cerințele prevăzute de lege în sensul că **atestă salariul brut încasat de reclamant în perioadele anterioare datei de 1 iulie 1977 și după 1 ianuarie 1991 până la 1 aprilie 2001 s-a apreciat că ele trebuie avute în vedere și valorificate.**

De menționat că la coloana aferentă acestor venituri *s-a consemnat în mod expres că este vorba de salariul brut încasat și nicidecum venitul brut al reclamantului*, așa cum se susține de intimată în mod eronat.

Într-o altă opinie s-a apreciat că aceste adeverințe nu pot fi valorificate, pentru că în realitate, deși se menționează că reprezintă salariul brut, sumele sunt venituri brute, pentru a căror valorificare nu există un temei legal.

Potrivit alin.2 al art.165, la determinarea punctajelor lunare, pe lângă salariile prevăzute la alin. (1) se au în vedere și sporurile cu caracter permanent care, după data de 1 aprilie 1992, au făcut parte din baza de calcul a pensiilor conform legislației anterioare și care sunt înscrise în carnetul de muncă sau sunt dovedite cu adeverințe eliberate de unități, conform legislației în vigoare.

La alin.3 al art.165 din Legea nr.263/2010 se arată care este sporul de vechime care se utilizează la stabilirea punctajelor lunare, în funcție de perioadele expres prevăzute la lit.a-b și de vechimea în muncă, iar potrivit alin.4 al art.165, pentru perioadele de după 1 aprilie 1992, sporul de vechime utilizat la stabilirea punctajelor lunare este cel înscris în carnetul de muncă sau în alte acte doveditoare.

Totodată, art. 124 alin.1 din Normele de aplicare a Legii nr.263/2010, aprobate prin HG nr.257/2011, stabilește conținutul adeverințelor emise în situația prezentării și a altor acte de vechime în muncă prevăzute de lege, pentru perioadele menționate la art. 16 lit. a) din lege.

Din cuprinsul dispozițiilor legale sus-menționate rezultă că stabilirea pensiei se face în funcție de salarii (nu venituri), la aceste salarii adăugându-se și sporurile și alte venituri care au făcut parte din baza de calcul a pensiilor conform legislației anterioare și care sunt înscrise în carnetul de muncă sau sunt dovedite cu adeverințe eliberate de unități, conform legislației în vigoare.

Pârâta arată că pensia reclamantului a fost stabilită în funcție de salariile înscrise în carnetul de muncă al acestuia, care se prezumă că a fost completat în conformitate cu prevederile legale, făcându-se referire și la dispozițiile art.165 din Legea nr.263/2010 și că a valorificat și toate sporurile cu caracter permanent ce rezultă din adeverințele depuse.

În măsura în care ar fi vorba de alte venituri suplimentare care ar fi fost obținute de reclamantii, altele decât acordul global, în raport de care să se fi solicitat recalcularea pensiei, se reține că prin decizia nr.19/10.12.2012, pronunțată de Înalta Curte de Casație în recurs în interesul legii, s-a statuat că sporurile și alte venituri suplimentare realizate anterior datei de 1 aprilie 2001 vor fi luate în considerare la stabilirea și recalcularea pensiilor din sistemul public dacă au fost incluse în baza de calcul conform legislației anterioare, sunt înregistrate în carnetul de muncă sau în adeverințele eliberate de unități, conform legislației în vigoare, și pentru acestea s-a plătit contribuția de asigurări sociale.

Din cuprinsul adeverințelor în discuție, nu rezultă însă că reclamantii ar fi primit anumite sporuri, venituri suplimentare, care sunt acestea, care este cuantumul lor lunar, temeiul legal al acordării acestor sume care să fi fost primite în plus de către apelant, condiție absolut necesară, astfel cum rezultă chiar din dispozitivul deciziei în interesul legii nr.19/10.12.2012 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, ce face referire la adeverințe eliberate de unități, conform legislației în vigoare,

privind sporurile sau veniturile suplimentare în discuție (în măsura în care nu sunt înregistrate în carnetul de muncă).

Ca atare s-a apreciat că adevărurile nu conțin, de fapt, salarii brute în sensul dispozițiilor legale sus-menționate, ci venituri brute realizate, a căror componentă nu este cunoscută și care diferă, astfel cum rezultă din conținutul certificatului, de la lună la lună, fiind vorba de venituri obținute de apelantul-reclamant în perioadele arătate, pentru a căror valorificare, astfel cum sunt menționate în cuprinsul adevărului, nu există temei legal.

Emitentul lor s-a rezumat la a indica, practic, veniturile brute lunare obținute de apelantul-reclamant în perioadele arătate, fără a proceda la defalcarea acestora și la menționarea concretă a sporurilor obținute în perioadele respective și a temeiului legal în baza căruia au fost acordate sporurile.

Nefiind indicat nici temeiul de drept pentru obținerea acestor sume brute, nu sunt întrunite nici dispozițiile art. 127 alin.2 din Normele de aplicare a Legii nr.263/2010, aprobate prin HG nr.257/2011, potrivit cărora adevărurile prin care se dovedesc sporurile trebuie să cuprindă, obligatoriu, printre altele, și denumirea sporurilor, procentul sau suma acordată, perioada pentru care s-a primit sporul și temeiul legal în baza căruia s-a acordat.

Prezentarea jurisprudenței naționale:

Din verificările efectuate s-a constatat că există o practică neunitară și la nivelul instanțelor din țară, în sensul ambelor opinii de mai sus, fiind adăugată încă o variantă, aceea a valorificării nu numai a adevărurilor ce atestă salariul brut al foștilor angajați ci și cele care atestă veniturile brute ale acestora.

Astfel, la nivelul **Tribunalului București** au fost pronunțate mai multe hotărâri prin care au fost admise acțiunile formulate de reclamanți în contradictoriu cu pârâta CASA DE PENSII A MUNICIPIULUI BUCUREȘTI, fiind obligată pârâta să emită o nouă decizie de pensionare prin care să recalculeze drepturile de pensie cu valorificarea veniturilor menționate în coloana „salariu brut” din adevărurile eliberate de foștii angajatori sau deținătorii arhivelor acestora, în locul veniturilor valorificate deja pentru perioada menționată în adevărul.

Pentru a pronunța asemenea soluții, unele completuri au reținut că Legea nr. 27/1966 prevedea că plata contribuției de asigurări sociale era datorată de angajator și se calcula prin raportare la venitul brut realizat de angajat.

Prin art. 1 Decretul nr. 389/1972 cu privire la contribuția pentru asigurările sociale de stat se dispunea ca angajatorii să verse la bugetul asigurărilor sociale de stat o contribuție de 15% asupra câștigului brut realizat de personalul lor salariat.

Se observa, asadar, că pentru toate aceste sume angajatorii calculau și virau contribuții de asigurări sociale, aspect confirmat și de către angajatorii emitenți ai adevărurilor de acest gen.

Astfel, din examinarea adevărurilor rezultă că reclamanții au obținut venituri constând în „salariu brut”, pentru care angajatorul a calculat și virat lunar contribuțiile pentru asigurări sociale.

În virtutea principiului contributivității, consacrat de art. 2 lit. c) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele fizice și juridice participante la sistemul public de pensii, drepturile de asigurări sociale cuvenindu-se în temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite.

Prin urmare, ceea ce interesează pentru stabilirea punctajului mediu anual, sunt toate veniturile salariale efectiv încasate, cu privire la care au fost achitate contribuțiile individuale de asigurări sociale, independent de caracterul permanent sau nepermanent al acestor venituri și de faptul că au făcut sau nu parte din baza de calcul a pensiilor conform legislației anterioare.

Acest principiu este respectat pentru stagiile de cotizare realizate ulterior datei intrării în vigoare a Legii nr. 19/2000, respectiv ulterior datei de 01.04.2001, dar soluția trebuie să fie aceeași și în cazul stagiilor de cotizare realizate anterior deoarece, în caz contrar, principiul enunțat ar fi încălcat.

În consecință, veniturile analizate în cauză trebuie avute în vedere în calculul punctajului mediu anual, pentru ca, pe de o parte, să fie respectat principiul contributivității, instituit de art. 2

lit. c) din Legea nr. 263/2010, conform căruia *drepturile de asigurări sociale sunt corelative contribuțiilor de asigurări sociale plătite și, pe de altă parte, pentru a se da eficiență dispozițiilor art. 96 din Legea nr. 263/2011, potrivit căruia „punctajul anual al asiguratului se determină prin împărțirea la 12 a sumei punctajelor lunare realizate în anul calendaristic respectiv. Punctajul lunar se calculează prin raportarea câștigului salarial brut/solda brută sau, după caz, a venitului lunar asigurat, care a constituit baza de calcul a contribuției de asigurări sociale, la câștigul salarial mediu brut din luna respectivă, comunicat de Institutul Național de Statistică”.*

Curtea de Apel Pitești, a considerat că deși potrivit dispozițiilor O.U.G. nr.4/2005 sumele reprezentând acordul global sau alte adaosuri salariale nu s-ar fi luat în calculul drepturilor de pensie, întrucât ele nu au făcut parte din baza de calcul a pensiei conform legislației anterioare, invocându-se astfel imposibilitatea valorificării respectivelor venituri, rolul instanței de judecată este nu doar de a constata și cenzura directă aplicare a O.U.G. nr.4/2005, ci și de a interpreta astfel actul normativ prin prisma Legii nr.19/2000, pentru că procedura de calculare vizează tocmai înlăturarea discriminărilor, iar opinia este aceea că sumele se impun a fi luate în calcul și conform Deciziei Curții Constituționale nr.736/2006.

Raționamentul juridic care stă la baza formării acestei convingeri a instanței judecătorești este fundamentat astfel de forța juridică a legii față de ordonanță, pe considerente de echitate și motive care țin de preeminența principiilor în baza cărora un text de lege a fost edictat în raport de excepțiile ce au la bază tratamente discriminatorii.

Conform dispozițiilor art.2 alin.1 din O.U.G. nr.4/2005, modificată, recalcularea se efectuează prin determinarea punctajului mediu anual și a cuantumului fiecărei pensii cu respectarea Legii nr.19/2000.

Din mențiunile arătate în adeverințele depuse la dosar, rezultă că intimatul a realizat adaosuri salariale care au fost astfel incluse în baza lunară de calcul a contribuției individuale de asigurări sociale și pensii suplimentare. Pe toată această perioadă s-au achitat lunar cotele la CAS, inclusiv contribuția la pensia suplimentară conform cu legislația în vigoare la acea dată, iar sporurile pentru care a prestat muncă intimatul-reclamant au avut caracter de venit în înțelesul Legii nr.57/1974.

Potrivit art.1 din Decretul nr.389/1972, angajatorul a vărsat contribuția de 15% din câștigul brut realizat de personal, indiferent de forma în care au fost realizate aceste venituri.

În conformitate cu dispozițiile art.164 din Legea nr.19/2000, la determinarea punctajelor se utilizează salariile brute sau nete în baza înregistrărilor din carnetele de muncă, iar la alin.2 se stipulează că se au în vedere și sporurile înregistrate în carnetele de muncă. Aceasta nu înseamnă însă că sporurile neînregistrate în carnetele de muncă și care au intrat în bazele de calcul a contribuției de asigurări sociale, nu ar putea fi luate în considerare, atâta vreme cât se face dovada existenței acestora prin adeverințe, întrucât ar atrage încălcarea unuia dintre principiile ce guvernează sistemul public de asigurări sociale.

În baza art.2 lit.e) din Legea nr.19/2000, drepturile de asigurări sociale se cuvin pe temeiul contribuțiilor și asigurărilor sociale plătite, iar veniturile la care s-a făcut referire au fost avute în vedere la calcularea și aplicarea contribuțiilor.

Nu se poate admite că baza de calcul a contribuției de asigurări sociale să nu fie constituită și din aceste sume, iar la stabilirea pensiei cu prestație de asigurări sociale să nu se ia în considerare, deoarece ne-am afla în situația în care această prestație nu ar fi proporțională cu prețul plătit, creându-se o inechitate.

Și prin decizia nr.872/25 iunie 2010 a Curții Constituționale, prin care s-a stabilit că dispozițiile art.9 din Legea privind unele măsuri necesare în vederea restabilirii echilibrului bugetar sunt neconstituționale, s-a statuat că dreptul la pensie este un drept preconstituit încă din perioada activă a vieții individului, acesta fiind obligat prin lege să constituie la bugetul asigurărilor sociale de stat procentual, raportat la nivelul venitului realizat.

Corelativ, se naște obligația statului ca în perioada pasivă a vieții individului să-i plătească o pensie al cărei cuantum să fie guvernat de principiul contributivității, cele două obligații fiind intrinsec și indisolubil legate.

Scopul pensiei este acela de a compensa în perioada pasivă a vieții persoanei asigurate contribuțiile vărsate de către acesta la bugetul asigurărilor sociale de stat în temeiul principiului contributivității și de a asigura mijloacele de subzistență a celor care au dobândit acest drept în

condițiile legii. Astfel, statul are obligația pozitivă de a lua absolut toate măsurile necesare realizării acestei finalități și de a se abține de la orice comportament de natură a limita în vreun fel dreptul la asigurări sociale.

Curtea de Apel București a reținut, dimpotrivă, că pot fi valorificate la calculul pensiei, în primul rând, salariile înscrise în carnetul de muncă – brute sau nete, după cum legea prevede pentru anumite perioade (Legea nr. 1/1977, H.G. nr. 52/1991), precum și sporurile atestate prin adeverințe, cu respectarea dispozițiilor 127 din H.G. nr. 257/2011.

Se susține că o adeverință care conține salarii brute, fără a arăta ce sporuri sunt incluse în salariul brut și temeiul în baza căruia au fost acordate este informă, contravenind dispozițiilor legale și împiedicând verificarea atât de către casa de pensii, cât și de către instanță, a posibilității de valorificare a acelor venituri la calculul pensiei ori a omisiunii de a le valorifica, atunci când ele ar fi trebuit să fie valorificate.

În condițiile în care adeverințele nu detaliază care este cuantumul exact al elementelor componente (salariul tarifar, sporuri, adaosuri, prime) ale salariului brut, iar angajatorul specifică faptul că a plătit contribuția conform Decretului nr.389/1972, instanța nu poate stabili exact ce parte din cuantumul brut a făcut parte din baza de calcul a contribuției la asigurări sociale, în cuantumul acestuia fiind incluse și primele exceptate de la plata CAS și nici nu poate verifica pe baza buletinului de calcul dacă sumele respective au fost corect valorificate, motiv pentru care, în forma în care a fost eliberată, adeverința nu poate fi luată în considerare la stabilirea drepturilor de pensie ale reclamantului.

Punctul de vedere al completului de judecată asupra chestiunii de drept sesizate:

Curtea reține că, potrivit prevederilor art. 165 din Legea 263/2010 la determinarea punctajelor lunare, ***pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001***, se utilizează *salariile brute sau nete, după caz, în conformitate cu modul de înscriere a acestora în carnetul de muncă, astfel:* a) ***salariile brute***, până la data de 1 iulie 1977; b) ***salariile nete***, de la data de 1 iulie 1977 până la data de 1 ianuarie 1991; c) ***salariile brute***, de la data de 1 ianuarie 1991.

Aplicând *stricto sensu* acest text se impune a se proceda la valorificarea adeverințelor în care se menționează *salariile brute* obținute de reclamant până la data de 1 iulie 1977 și după 1 ianuarie 1991, chiar dacă acestea nu sunt defalcate, în sensul indicării în mod separat a salariului tarifar de încadrare, a denumirii sporurilor cu caracter permanent, a procentului sau sumei acordate, a perioadei în care a primit sporul și temeiului în baza căruia s-a acordat.

Aceasta întrucât, **la data la care au intrat în vigoare dispozițiile legii nr. 263/2010, Legea nr. 53 din 2003, Codul muncii, prevedea la art. 160 că salariul cuprinde salariul de bază, indemnizațiile, sporurile, precum și alte adaosuri.**

Aceleași dispoziții erau cuprinse și în Legea salarizării nr. 14/1991, în vigoare de la 11 martie 1991 până la 28 februarie 2003, care la art. 1 alin. 2 prevedea că *salariul cuprinde salariul de bază, adaosurile și sporurile la acesta.*

Ca atare, **notiunea de salariu brut este diferită de cea de salariu de bază sau salariu de încadrare, fostul salariu tarifar** menționat de Decretul nr. 92/1976 privind carnetul de muncă, în vigoare de la 26 iulie 1976 până la 01 ianuarie 2011 ce a fost abrogat prin legea nr. 53/2003 privind Codul Muncii.

Salariul brut cuprinde suma veniturilor realizate de salariat, iar salariul net reprezintă diferența între salariul brut și cheltuielile deductibile (contribuții obligatorii și impozit).

Or, deși legea 263/2010 face referire la ***salariile brute sau nete în conformitate cu modul de înscriere a acestora în carnetul de muncă***, în realitate, în carnetul de muncă este înscrisă retribuirea tarifară de încadrare echivalentul salariului tarifar de încadrare sau salariului de bază.

În acest sens se constată că, potrivit art. 1 din Decretul nr. 92/1976 în vigoare în perioada 1976-2011, ***(1) Carnetul de muncă este actul oficial prin care se dovedește vechimea în muncă, vechimea neîntreruptă în muncă, vechimea neîntreruptă în aceeași unitate, vechimea în funcție, meserie sau specialitate, timpul lucrat în locuri de muncă cu condiții deosebite, retribuirea tarifară de încadrare și alte drepturi ce se includ în aceasta.***

De asemenea și art. 11 al (2) face vorbire tot de **retribuția tarifară de încadrare**, astfel: *actele pe baza carora se fac înscrieri în carnet, privind activitatea desfășurată, vor cuprinde: denumirea unității și perioada în care s-a lucrat, (...) funcția, meseria sau specialitatea exercitată, retribuirea tarifară de încadrare, precum și alte drepturi ce se includ în aceasta și, după caz, locurile de muncă cu condiții deosebite care dau dreptul la încadrarea în grupele 1 și 2 de muncă la pensie.*

Nici pentru perioada anterioară acestuia nu există dispoziții care să impună o asimilare a salariului brut cu salariul tarifar care este menționat, de regulă, în carnetele de muncă.

Astfel, Decretul nr. 90 din 1 martie 1960 pentru modificarea Decretului nr. 256/1958, cu privire la carnetul de muncă prevedea la art. 1 că *Decretul nr. 256 din 2 iunie 1958, cu privire la carnetul de muncă, publicat în Buletinul Oficial al Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Române nr. 25 din 5 iunie 1958, se modifică și va avea următorul cuprins: "Art. 1. - Carnetul de muncă este act oficial și constituie documentul unic pentru care se dovedește activitatea și vechimea în munca a salariaților și a altor categorii prevăzute în Hotărârea Consiliului de Miniștri pentru stabilirea drepturilor ce decurg din acestea, inclusiv dreptul la pensie.*

Mai mult, la data intrării în vigoare a dispozițiilor art. 165 din legea 263/2010, **Ordinul ministrului muncii, familiei și egalității de șanse nr.122/21.02.2008** stabilise deja înțelesul sintagmei „**venit brut realizat lunar**”, menționând că acesta cuprinde: „*a) salariile/indemnizațiile de bază brute corespunzătoare timpului efectiv lucrat în program normal și suplimentar potrivit formei de salarizare aplicate, inclusiv indemnizațiile de conducere, salariile de merit, indexări, compensări și alte drepturi care, potrivit actelor normative, fac parte din salariul de bază; b) drepturile de soldă lunară și alte drepturi acordate soldaților și gradaților voluntari; c) sporurile, indemnizațiile și sumele acordate sub formă de procent din salariu ori sume fixe, indiferent dacă au caracter permanent sau nu, (...) o) alte sume identificate conform art.55 alin.(1) și (2) din Codul Fiscal ca fiind forme de remunerație, acordate potrivit legii sau contractelor colective de muncă.*”

Anterior acestor dispoziții **art. 1 pct. 7 din Ordinul nr. 680/2007 al Ministerului Muncii, Familiei și Egalității de Șanse**, stabilise că prin sintagma „**venit brut realizat lunar**” se înțelege „*venitul brut în bani, achitat din fondul de salarii, reprezentând: a) salariile de bază brute corespunzătoare timpului efectiv lucrat în program normal și suplimentar potrivit formei de salarizare aplicate, inclusiv indemnizațiile de conducere, salariile de merit, indexări, compensări și alte drepturi care, potrivit actelor normative, fac parte din salariul de bază; b) sporurile, indemnizațiile și sumele acordate sub formă de procent din salariu ori sume fixe, indiferent dacă au caracter permanent sau nu, (...); c) sumele plătite pentru timpul nelucrat (...)*”.

Rezultă deci cu prisosință că **venitul brut, în înțelesul legii în vigoare la data adoptării legii nr. 263/2010, era compus din salariu de bază, sporuri, indemnizații, indiferent dacă au caracter permanent sau nu, etc., deci toate veniturile brute încasate de angajat, iar salariul net este suma rezultată după reținerea din salariul brut a contribuțiilor și impozitului datorat de salariat., salariul brut nefiind echivalentul salariului brut de bază sau salariului tarifar sau de încadrare.**

În schimb, alăturarea în art. 165 din legea 263/2010 a sintagmei **salariu brut sau net, după caz** cu sintagma **în conformitate cu modul de înscriere a acestora în carnetul de muncă** este de natura a crea confuzii câtă vreme înscrierile în carnetele de muncă, potrivit legislației anterior menționate priveau **retribuția tarifară de încadrare.**

Trebuie observat că în cazul prezentării unpr adeverințe ce atestă salariul brut al angajatului, în vederea recalculării pensiei acestuia, nu sunt aplicabile dispozițiile art. 124 alin. (1) din HG nr. 257/2011 potrivit căruia, *în situația prezentării și a altor acte de vechime în muncă prevăzute de lege, pentru perioadele menționate la art. 16 lit. a) din lege, acestea vor cuprinde obligatoriu cel puțin următoarele elemente: denumirea angajatorului (...) h) perioada în care a primit sporul și temeiul în baza căruia s-a acordat.*

Sub acest aspect se constată că potrivit art. 16 lit. a anterior menționat, *constituie stagiul de cotizare în sistemul public de pensii vechimea în muncă recunoscută pentru stabilirea pensiilor până la data de 1 aprilie 2001.*

De asemenea, conform art. 103 al. (2) din legea 263/2010, *cererea de pensionare, împreună cu actele prin care se dovedește îndeplinirea condițiilor prevăzute de prezenta lege, se depune,*

incepand cu data indeplinirii acestor conditii, la casa teritoriala de pensii competenta, in a carei raza domiciliaza persoana.

Potrivit art. 76 lit. a din Hotărârea nr. 257 din 20 martie 2011 pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, actele la care se face referire la art. 103 alin. (2) din lege pentru pensia pentru limită de vârstă, anticipată și anticipată parțială sunt: *cererea pentru înscrierea la pensie (anexa nr. 6); carnetul de muncă (original și copie); carnetul de muncă pentru membrii CAP (original și copie); carnetul de asigurări sociale pentru agricultori (original și copie); alte acte prevăzute de lege privind vechimea în muncă sau vechimea în serviciu realizată; actele de stare civilă ale solicitantului: ... și alte acte întocmite potrivit prevederilor legale prin care se dovedesc elemente necesare stabilirii drepturilor de pensie.*

Or, adeverințele depuse de reclamanți nu sunt necesare dovedirii vechimii în muncă sau vechimii în serviciu realizată, care a fost deja avută în vedere la stabilirea pensiei ci pentru a dovedi veniturile necesare recalculării drepturilor de pensie, potrivit art. 107 din legea 263/2010 în sensul stabilirii pensiei acestuia în conformitate cu dispozițiile art. 94 din legea 263/2010, conform căruia *cuantumul pensiei se determina prin înmulțirea punctajului mediu anual realizat de asigurat cu valoarea unui punct de pensie.*

Astfel, potrivit art. 96 din aceeași lege, *punctajul anual al asiguratului se determină prin împărțirea la 12 a sumei punctajelor lunare realizate în anul calendaristic respectiv, iar punctajul lunar se calculează prin raportarea câștigului salarial brut/solda brută sau, după caz, a venitului lunar asigurat, care a constituit baza de calcul a contribuției de asigurări sociale, la câștigul salarial mediu brut din luna respectivă, comunicat de Institutul Național de Statistică.*

Ca atare, adeverințele care atestă cuantumul salariului brut încasat de angajați în vederea recalculării pensiei acestora, nu se încadrează printre cele prevăzute de art. 124 alin. (1) din HG nr. 257/2011 care este aplicabil în situația prezentării și a altor acte de vechime în muncă prevăzute de lege.

În realitate adeverința se încadrează printre actele întocmite potrivit prevederilor legale prin care se dovedesc elemente necesare stabilirii drepturilor de pensie, respectiv atestă salariul brut necesar stabilirii punctului de pensie, astfel încât ea este emisă potrivit legii, iar în privința ei legiuitorul nu a impus cerințele prevăzute la art. art. 124 alin. (1) din HG nr. 257/2011.

Pe de altă parte, nu sunt incidente nici dispozițiile art. 127 din Hotărârea nr. 257 din 20 martie 2011 pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, potrivit cărora *sporurile cu caracter permanent care se pot valorifica la stabilirea și/sau recalcularea drepturilor de pensie, potrivit prevederilor art. 165 alin. (2) din lege, sunt cele prevăzute în anexa nr. 15. Adeverința prin care se dovedesc aceste sporuri va cuprinde obligatoriu cel puțin următoarele elemente: a) denumirea angajatorului; b) datele de identificare a persoanei; c) perioada în care s-a desfășurat activitatea, cu indicarea datei de începere și de încetare a acesteia; d) funcția, meseria sau specialitatea exercitată; e) denumirea sporurilor, procentul sau suma acordată; f) perioada în care a primit sporul și temeiul în baza caruia s-a acordat.*

Din studierea conținutului acestui text normativ **nu rezultă obligativitatea menționării salariului tarifar**, iar pe de altă parte, mențiunea din cuprinsul adeverințelor în sensul că au fost achitate contribuțiile la asigurările sociale potrivit dispozițiilor legale, a fost asumată de către angajator sub sancțiunea legii penale, astfel încât până la dovedirea falsului acestui înscris, această afirmație își produce pe deplin efectele.

În atare condiții, având în vedere că adeverințele din spețele supuse controlului nu se referă la cuantumul sporurilor încasate ci la cuantumul salariului brut al foștilor angajați, se constată că nu sunt obligatorii în asemenea cazuri mențiunile prevăzute la art. 127 al. 2 din HG nr. 257/20.03.2011 cu atât mai mult cu cât acestea se referă la adeverințele întocmite pentru a atesta veniturile reprezentând sporurile cu caracter permanent care se pot valorifica la stabilirea și/sau recalcularea drepturilor de pensie, potrivit prevederilor art. 165 alin. (2) din lege, deci doar cele acordate după data de 1 aprilie 1992.

Ca atare, câtă vreme pentru perioadele prevăzute de art. 165 alin. 1 lit a și c adeverințele respectă cerințele prevăzute de lege în sensul că **atestă salariul brut încasat de reclamanți în**

perioadele anterioare datei de 1 iulie 1977 și după 1 ianuarie 1991 până la 1 aprilie 2001 ele trebuie avute în vedere și valorificate.

Pe de altă parte, art. 165 din legea 263/2010 se referă la data de 1 iulie 1977, când a intrat în vigoare Legea nr. 3/1977 privind pensiile de asigurări sociale de stat și asistență socială, lege ce a fost abrogată la data de 31 martie 2001 de Legea 19/2000.

Aceasta, la art. 1 statua că *pensia se stabilește în raport de contribuția adusă de fiecare om al muncii la dezvoltarea societății, ... și se diferențiază în funcție de vechimea în muncă, retribuirea avută și grupa de muncă*, iar la art. 10 se menționa că retribuirea tarifară, care se ia ca bază de calcul la stabilirea pensiei, este media retribuireilor tarifare lunare din 5 ani lucrați consecutiv, la alegere, din ultimii 10 ani de activitate.

Art. 10 din legea nr. 3/1977 a fost modificat prin art. 3 din Legea nr. 49 din 25 mai 1992 pentru modificarea și completarea unor reglementări din legislația de asigurări sociale, astfel: "Baza de calcul la stabilirea pensiei este media din 5 ani lucrați consecutiv, la alegere, din ultimii 10 ani de activitate, a salariului de bază și a următoarelor: - sporul de vechime în muncă; - sporul pentru lucrul în subteran, precum și pentru lucrul pe platformele marine de foraj și extractie; indemnizația de zbor; sporul pentru condiții grele de muncă; sporul pentru lucrul sistematic peste programul normal; sporul pentru exercitarea unei funcții suplimentare; alte sporuri cu caracter permanent prevăzute în contractele individuale de muncă, potrivit legii."

Anterior Legii 3/1977, erau aplicabile dispozițiile art. 5 din Legea nr. 27/1966 privind pensiile de asigurări sociale de stat și pensia suplimentară, în vigoare de la 01 ianuarie 1967 până la 30 iunie 1977, potrivit căruia, pentru stabilirea cuantumului pensiei se iau în considerare, după felul pensiei, următoarele elemente: a) vechimea în muncă; b) salariul tarifar de încadrare; c) gradul de invaliditate și cauza care a provocat invaliditatea; d) condițiile de la locul de muncă.

Decretul nr. 389/1972 cu privire la contribuția pentru asigurările sociale de stat, în vigoare de la 01 ianuarie 1973 până la 31 martie 2001, abrogat și înlocuit prin Legea 19/2000, statua la art. 1 că *unitățile ..., care folosesc personal salariat, sînt datorate să verse la bugetul asigurărilor sociale de stat, o contribuție de 15% asupra câștigului brut realizat de personalul lor salariat, ..., indiferent de forma în care se realizează aceste venituri, de fondul din care se plătesc și de durata contractului de muncă.*

Acesta a fost modificat de art. 2 pct. 1 din Legea nr. 49/1992 privind modificarea și completarea unor reglementări din legislația de asigurări sociale, conform căruia „Pentru persoanele juridice și fizice care folosesc personal salariat, contribuția asigurărilor sociale de stat se stabilește diferențiat, astfel: „35% asupra câștigului brut realizat de salariații încadrați în grupa I de muncă; 30% asupra câștigului brut realizat de salariații încadrați în grupa a II-a de muncă; 25% asupra câștigului brut realizat de celelalte categorii de salariați; 15% asupra salariului brut primit, dar nu mai puțin decât salariul minim brut pe țară, în cazul personalului casnic angajat de persoane fizice pentru îngrijirea persoanelor în vârstă, handicapaților și a copiilor.”

Dacă raportăm aceste dispoziții la art. 96 din legea 263/2010, potrivit căruia *punctajul anual al asiguratului se determină prin împărțirea la 12 a sumei punctajelor lunare realizate în anul calendaristic respectiv, iar punctajul lunar se calculează prin raportarea câștigului salarial brut/solda brută sau, după caz, a venitului lunar asigurat, care a constituit baza de calcul a contribuției de asigurări sociale, la câștigul salarial mediu brut din luna respectivă, comunicat de Institutul Național de Statistică*, se poate observa că deși baza de calcul la stabilirea pensiei se raporta la salariul tarifar de încadrare, salariul de bază sau retribuirea tarifară de încadrare, venitul asigurat era câștigul brut realizat de salariat.

În atare condiții, în deplină concordanță cu Deciziile ÎCCJ nr. 19/2011 și 19/2012 care confirmă necesitatea respectării principiului contributivității, se poate susține opinia potrivit căreia, salariul brut menționat de art. 165 al. 1 din legea 263/2010 se referă, așa cum este menționat chiar în text, la echivalentul câștigului brut care cuprinde salariul de încadrare, sporurile și alte drepturi încasate de salariat potrivit legii și nu la salariul tarifar de încadrare care era menționat în carnetul de muncă.

Un contraargument poate fi însă faptul că la alineatul 2 al art. 165 se menționează că *la determinarea punctajelor lunare, pe lângă salariile prevăzute la alin. (1) se au în vedere și sporurile cu caracter permanent care, după data de 1 aprilie 1992, au făcut parte din baza de calcul a pensiilor conform legislației anterioare și care sunt înscrise în carnetul de muncă sau sunt*

dovedită cu adevăruri eliberate de unități, conform legislației în vigoare, iar la alin. (3) se detaliază modul în care se utilizează sporul de vechime la stabilirea punctajelor lunare în perioadele 1 martie 1970-1 septembrie 1983, 1 septembrie 1983-1 aprilie 1992, ceea ce ar conduce la concluzia că în realitate salariile brute sau nete menționate la alineatul 1 sunt salariile tarifare de încadrare și nu cele rezultate prin adăugarea la salariul de bază a sporurilor și altor asemenea sume încasate potrivit legii.

Ca atare, în raport de considerentele expuse anterior, apreciind că se impune ca Înalta Curte de Casație și Justiție să dea o rezolvare de principiu acestei chestiuni de drept de care depinde soluționarea în fond a prezentei cauze, instanța va admite cererile formulate de apelantul –reclamant și în baza art. 519, 520 alin. 1 C.pr.civ., va dispune sesizarea ÎCCJ în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „Lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art.165 alin. 1 din Legea 263/2010, referitoare la noțiunea de *“salarii brute sau nete, după caz, în conformitate cu modul de înscriere a acestora în carnetul de muncă”*, prin raportare la actele normative ce reglementau modul de întocmire a carnetului de muncă și care stabileau că în acesta se înscrie retribuiția tarifară de încadrare.”

În temeiul dispozițiilor art. 520 alin. 2 C.pr.civ., instanța va dispune suspendarea judecării cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
D E C I D E:**

Admite cererea formulată de apelant.

În baza art. 519, 520 alin. 1 C.pr.civ., dispune sesizarea ÎCCJ în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

„Lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art.165 alin. 1 din Legea 263/2010, referitoare la noțiunea de *“salarii brute sau nete, după caz, în conformitate cu modul de înscriere a acestora în carnetul de muncă”*, prin raportare la actele normative ce reglementau modul de întocmire a carnetului de muncă și care stabileau că în acesta se înscrie retribuiția tarifară de încadrare.”

În temeiul dispozițiilor art. 520 alin. 2 C.pr.civ., dispune suspendarea judecării cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.

Fără cale de atac.

Pronunțată în ședință publică azi, 27 septembrie 2018.

Președinte,
VG

Judecător,
MIG

Grefier,
Georgeta Costache

Red.I.M.G.

Tehnored. G.C.

2 ex./26.10.2018

operator de date cu caracter personal,
nr. notificare 3120